

הכושי מדבר על נהרות

חמישה שירים*

מאנגלית: איריס אליה כהן

לנגסטון יוז (1901-1967) — משורר, סופר ופעיל חברתי אמריקאי. ממנהיגי "הרנסנס של הארלם" — תנועה שהביאה לפריחת התרבות האפרו־אמריקאית בין שתי מלחמות העולם, ולתחילת ההכרה בתרבות הזאת על ידי החברה הכללית. בארה"ב הגזענית, יוז הפך את מתן הקול לאוכלוסייה האפרו־אמריקאית המדוכאת למפעל חייו הספרותי הפוליטי, אף כי בתקופות שונות פנה גם לכתיבה אישית ולירית יותר.

שיר לנערה שחורה הכושי מדבר על נהרות

דרומית לכאן, בדיקסי
(לבי מטל בבכי)
אהובתי תלויה על עץ
בהצטלבות דרכים.

דרומית לכאן, בדיקסי
(תלויה גם חבולה)
הו, ישו, הו, אדון לבן,
מה טעם בתפלה?

דרומית לכאן, בדיקסי
(לבי בבכי מטל),
האהבה היא צל על עץ
עירם ומיבל.

אני מכיר נהרות.
אני מכיר נהרות קדומים כמו העולם ועתקים כזרימת
הדם בעורקי האדם.

נשמתי מעמיקה כמו הנהרות.

רחצתי בפרת בהולד הזריחות,
בניתי לי בית בחיק הקונגו והוא ערסל אותי עד שנרדמתי.
צפיתי בנילוס והקמתי את הפירמידות מעליו.
שמעתי את שירת המיססיפי כשאיב לינקולן
ירד לניו אורלינס, וראיתי את לבו העכור,
מזהיב כשצונחת השמש.

אני מכיר נהרות.
נהרות קדומים. אפלים.

נשמתי מעמיקה כמו הנהרות.

* Reprinted by permission of Harold Ober Associates. Copyright 1994 by Langston Hughes Estate.

אָבִי הָיָה אָדָם לְבָן,
אָמִי הָיְתָה שְׁחֹרָה.
קָלָלוֹת אֲשֶׁר הִטַּחְתִּי בּוֹ,
אָקַח בַּחֲזָרָה.

אֶת זַעְמִי סִפְּגָה אָמִי
אֶחְלֹתִי לָהּ כָּל רַע,
אֲנִי מִכָּה עַל חֲטָא, כַּעֲת
רוֹצֵה רַק טוֹב בַּעֲבוּרָה

אָבִי הִלֵּךְ לְעוֹלָמוֹ בְּבֵית מַדּוֹת נֹאֵה,
אָמִי הִלְכָה לְעוֹלָמָהּ בְּצַרִּיף קֶטָן, יִשָּׁן.
וְאֵיךְ אֲמוֹת אָנִי? הָרִי,
אֲנִי שְׁחֹר לְבָן.

חלומות

אֶחָז חֲלוֹמוֹתַיָּךְ בְּחֹזְקָה,
כִּי אִם יָמוּתוּ בְּאֶבֶם –
יִהְיוּ חַיִּיךְ כְּצַפּוֹר פְּצוּעָה
שֶׁמְעוֹפָה נָדָם.

אֶחָז חֲלוֹמוֹתַיָּךְ בְּחֹזְקָה,
כִּי אִם יֵאבְדוּ לְעַד –
יִהְיוּ חַיִּיךְ שְׂדֵה קָמָה
תַּחַת מִטַּח בָּרֶד.

הַדְּמוֹקְרַטְיָה לֹא תָבוֹא
הַיּוֹם, לֹא עוֹד שָׁנָה תִּמְיָמָה
לֹא לְעוֹלָם
הִיא לֹא תָבוֹא
בְּאִמְצָעוֹת פְּשָׁרָה, אוֹ פֶּחַד וְאִימָה.

כְּמוֹ כָּל אֶחָד, יֵשׁ לִי הַזְכוּת,
לְהִתְיַצֵּב עַל שְׁתֵּי רַגְלַי,
לוֹמֵר:

בְּקוֹל, שֶׁיִּשְׁמְעוּ אוֹתִי
כִּי זוֹהִי אֲדַמְתִּי.

אָנִי עֵיף, שְׂבַע הַבְּטָחוֹת:
"מָה שֶׁצָּרִיךְ לְקָרוֹת קוֹרָה,"
אוֹמְרִים, "יֵשׁ עֵת לְכָל דְּבָר."
אוֹלָם – אַחֲרֵי מוֹתִי, אֵינִי לִי שׁוֹם טַעַם
בְּחֵרוֹת הַזֹּאת.
אֵינִי יָכוֹל לְחַיּוֹת עַל לֶחֶם הַמֶּחָר.

חֵרוֹת הִיא שְׁתִּיל
נְטוּעַ בְּחֹזְקָה,
בְּצַרְךָ רֵב, בְּאֲדָמָה זְקוּקָה.

וְכָאֵן אָנִי, וְכָאֵן בֵּיתִי
כְּמוֹתְךָ אָנִי –
רוֹצֵה אֶת חֵרוֹתִי.